

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 16ης Δεκεμβρίου 2021 *

«Προδικαστική παραπομπή – Ατμοσφαιρική ρύπανση – Σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου – Οδηγία 2003/87/ΕΚ – Εγκαταστάσεις καύσεως καυσίμων – Παράρτημα Ι – Συνολική ονομαστική θερμική ισχύς – Τρόπος υπολογισμού – Κανόνας αθροιστικού υπολογισμού»

Στην υπόθεση C-575/20,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Fővárosi Törvényszék (δικαστήριο Βουδαπέστης-Πρωτεύουσας, Ουγγαρία) με απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2020, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Νοεμβρίου 2020, στο πλαίσιο της δίκης

Apollo Tyres (Hungary) Kft.

κατά

Innovációért és Technológiáért Felelős Miniszter

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Λυκούργο (εισηγητή), πρόεδρο του τέταρτου τμήματος, προεδρεύοντα του δέκατου τμήματος, I. Jarukaitis και Μ. Iešič, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: E. Tanchev¹

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Apollo Tyres (Hungary) Kft., εκπροσωπούμενη από τον T. Biczi, ügyvéd,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Z. Fehér και την K. Szíjjártó,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Wils και B. De Meester και την K. Talabér-Ritz,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ουγγρική.

¹ Γενικός εισαγγελέας ασκών καθήκοντα κατά την παρουσίαση της υπόθεσης στη γενική συνέλευση της 28ης Σεπτεμβρίου 2021.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του παραρτήματος I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/EK του Συμβουλίου (ΕΕ 2003, L 275, σ. 32), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018 (ΕΕ 2018, L 76, σελ. 3) (στο εξής: οδηγία 2003/87).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Apollo Tyres (Hungary) Kft. (στο εξής: Apollo Tyres) και του Innovációért és Technológiáért Felelős Miniszter (Υπουργού Καινοτομίας και Τεχνολογίας, Ουγγαρία, στο εξής: υπουργός Καινοτομίας) σχετικά με το πρόστιμο που επιβλήθηκε από τον προαναφερθέντα υπουργό στην εν λόγω εταιρία λόγω του ότι προέβη σε εκπομπή αερίων θερμοκηπίου χωρίς να είναι κάτοχος άδειας εκπομπών.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87 ορίζει τα εξής:
«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις εκπομπές από τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I και στα αέρια θερμοκηπίου που απαριθμούνται στο παράρτημα II.»
- 4 Το άρθρο 3 της οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:
«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
[...]
β) “εκπομπές”: η απελευθέρωση στην ατμόσφαιρα αερίων θερμοκηπίου από πηγές μιας εγκατάστασης ή η απελευθέρωση από αεροσκάφος που εκτελεί δραστηριότητα του παραρτήματος I των προσδιοριζόμενων σε σχέση με τη δραστηριότητα αυτή αερίων
[...]
ε) “εγκατάσταση”: σταθερή τεχνική μονάδα όπου διεξάγονται μία ή περισσότερες δραστηριότητες απαριθμούμενες στο παράρτημα I και οποιεσδήποτε άλλες δραστηριότητες άμεσα σχετιζόμενες με αυτές, οι οποίες συνδέονται, τεχνικώς, με τις διεξαγόμενες δραστηριότητες στο συγκεκριμένο τόπο και θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις στις εκπομπές και τη ρύπανση»

[...]».

- 5 Το άρθρο 4 της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε από την 1η Ιανουαρίου 2005 καμία εγκατάσταση να μην πραγματοποιεί οιαδήποτε δραστηριότητα περιλαμβανόμενη στο παράρτημα I που οδηγεί σε εκπομπές οριζόμενες σε σχέση με την εν λόγω δραστηριότητα εκτός εάν ο φορέας εκμετάλλευσης της εγκατάστασης είναι κάτοχος άδειας εκδοθείσας από αρμόδια αρχή σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6, ή εάν η εγκατάσταση εξαιρείται από το [σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου (ΣΕΔΕ)] της [Ευρωπαϊκής Ένωσης] σύμφωνα με το άρθρο 27. Αυτό ισχύει επίσης για τις εγκαταστάσεις που εντάχθηκαν βάσει του άρθρου 24.»

- 6 Το άρθρο 7 της ίδιας οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα:

«Ο φορέας εκμετάλλευσης ενημερώνει την αρμόδια αρχή για κάθε σχεδιαζόμενη αλλαγή της φύσης ή της λειτουργίας της εγκατάστασης, ή κάθε επέκταση ή σημαντική μείωση της παραγωγικής ικανότητας της εγκατάστασης η οποία μπορεί να απαιτεί ενημέρωση της άδειας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου. Εφόσον ενδείκνυται, η αρμόδια αρχή ενημερώνει την άδεια. Αν υπάρχει αλλαγή στην ταυτότητα του φορέα, η αρμόδια αρχή ενημερώνει την άδεια ώστε να περιληφθεί το όνομα και η διεύθυνση του νέου φορέα.»

- 7 Το άρθρο 12, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87 έχει ως εξής:

«Για την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο στις 30 Απριλίου κάθε έτους, ο φορέας εκμετάλλευσης κάθε εγκατάστασης να παραδίδει αριθμό δικαιωμάτων, εκτός των δικαιωμάτων που έχουν χορηγηθεί δυνάμει του κεφαλαίου II, που αντιστοιχεί στις συνολικές εκπομπές από την εν λόγω εγκατάσταση κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, όπως έχουν εξακριβωθεί σύμφωνα με το άρθρο 15 και στη συνέχεια τα εν λόγω δικαιώματα να ακυρώνονται. Για την περίοδο που ξεκινά την 1η Ιανουαρίου 2021 τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, το αργότερο στις 30 Απριλίου κάθε έτους, ο φορέας εκμετάλλευσης κάθε εγκατάστασης να παραδίδει αριθμό δικαιωμάτων που αντιστοιχεί στις συνολικές εκπομπές από την εν λόγω εγκατάσταση κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, όπως έχουν εξακριβωθεί σύμφωνα με το άρθρο 15, και στη συνέχεια τα εν λόγω δικαιώματα να ακυρώνονται, με την επιφύλαξη της επανεξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 28β.»

- 8 Το άρθρο 14, παράγραφος 3, της οδηγίας ορίζει τα ακόλουθα:

«Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κάθε φορέας εκμετάλλευσης μιας εγκατάστασης ή κάθε φορέας εκμετάλλευσης ενός αεροσκάφους παρακολουθεί και υποβάλλει προς την αρμόδια αρχή έκθεση περί των εκπομπών της εν λόγω εγκατάστασης ή, από την 1η Ιανουαρίου 2010, των αεροσκαφών που εκμεταλλεύεται, κατά τη διάρκεια κάθε ημερολογιακού έτους, μετά το τέλος του εκάστοτε έτους, σύμφωνα με τις πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1.»

- 9 Το άρθρο 27α, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να εξαιρούν από [το ΣΕΔΕ της Ένωσης] τις μονάδες αποθεματικού ή τις εφεδρικές μονάδες [...] που δεν λειτούργησαν περισσότερο από 300 ώρες ανά έτος για κάθε ένα από τα τρία έτη που προηγούνται της γνωστοποίησης της παραγράφου 1 στοιχείο α), υπό τους ίδιους όρους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.»

- 10 Μεταξύ των δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα I της ίδιας οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κατηγορίες δραστηριοτήτων στις οποίες εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία», περιλαμβάνεται η «[κ]αύση καυσίμων σε εγκαταστάσεις με συνολική ονομαστική θερμική κατανάλωση άνω των 20 MW (εκτός των εγκαταστάσεων αποτέφρωσης επικινδύνων ή αστικών αποβλήτων)».
- 11 Το σημείο 3 του παραρτήματος αυτού προβλέπει τα ακόλουθα:

«Για τον υπολογισμό της συνολικής ονομαστικής θερμικής ισχύος μιας εγκατάστασης προκειμένου να αποφασιστεί κατά πόσον αυτή θα περιληφθεί στο ΣΕΔΕ της [Ένωσης], αθροίζονται οι ονομαστικές θερμικές ισχύς[ες] όλων των συμμετεχουσών σε αυτήν τεχνικών μονάδων όπου η καύση καυσίμου γίνεται εντός της εγκατάστασης. Στις μονάδες αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται όλες οι μορφές λεβήτων, καυστήρων, στροβίλων, κλιβάνων, αποτεφρωτήρων, φρυκτήρων, καμίνων, φούρνων, στεγνωτήρων, κινητήρων, κυψελών καυσίμου, μονάδων καύσης χημικής ανακύκλωσης, χροανών φλόγας και θερμικών ή καταλυτικών μονάδων μετάκαυσης. Για τους σκοπούς του υπολογισμού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη οι μονάδες με ονομαστική θερμική ισχύ κάτω των 3 MW και μονάδες που χρησιμοποιούν αποκλειστικά βιομάζα. Στις “μονάδες που χρησιμοποιούν αποκλειστικά βιομάζα” περιλαμβάνονται και αυτές που χρησιμοποιούν στερεά καύσιμα μόνο κατά την έναρξη λειτουργίας ή την παύση λειτουργίας της μονάδας.»

Το ουγγρικό δίκαιο

- 12 Το άρθρο 2, σημείο 24, του az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában történő részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény (νόμου 217 του 2012, σχετικά με τη συμμετοχή στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την εφαρμογή της αποφάσεως περί επιμερισμού των προσπαθειών) [*Magyar Közlöny* 2012/180. (XII.27.)] ορίζει τα ακόλουθα:

«Εγκατάσταση: σταθερή τεχνική μονάδα όπου διεξάγονται μία ή περισσότερες δραστηριότητες απαριθμούμενες στο παράρτημα 1, σημεία I έως XXI, ή οποιαδήποτε άλλη τεχνολογική δραστηριότητα σχετιζόμενη με αυτές, καθώς και δραστηριότητα τεχνικώς συνδεόμενη με τη διεξαγόμενη στον συγκεκριμένο τόπο δραστηριότητα, οι οποίες προκαλούν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που ορίζονται στο παράρτημα 1 ή έχουν άμεση επίδραση στις εν λόγω εκπομπές.»

- 13 Κατά το σημείο 3.1 του παραρτήματος 1 του νόμου αυτού, ως δραστηριότητα ορίζεται η «[κ]αύση καυσίμων σε εγκαταστάσεις με συνολική ονομαστική θερμική ισχύ άνω των 20 MW (εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων αποτέφρωσης επικινδύνων ή αστικών αποβλήτων)».
- 14 Το άρθρο 1, παράγραφος 5, του az üvegházhatású gázok közösségi kereskedelmi rendszerében és az erőfeszítés-megosztási határozat végrehajtásában való részvételről szóló 2012. évi CCXVII. törvény végrehajtásának egyes szabályairól szóló 410/2012. (XII. 28.) Korm. rendelet (κυβερνητικού διατάγματος 410, της 29ης Δεκεμβρίου 2012, σχετικά με ορισμένους κανόνες εφαρμογής του νόμου 217 του 2012, σχετικά με τη συμμετοχή στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου εντός της Κοινότητας και την εφαρμογή της αποφάσεως περί επιμερισμού των προσπαθειών) [*Magyar Közlöny* 2012/182. (XII.28.)] έχει ως εξής:

«Η αρμόδια αρχή χορηγεί άδεια εκπομπών βάσει διοικητικής αποφάσεως που καθορίζει τους όρους περιβαλλοντικής χρήσεως, εφόσον διαπιστώσει ότι ο φορέας εκμεταλλεύσεως πληροί τις

προϋποθέσεις του νόμου περί του συστήματος εμπορίας. Το παράρτημα 3 καθορίζει τους λεπτομερείς ουσιαστικούς όρους της άδειας εκπομπών.»

- 15 Το σημείο 2.7 του παραρτήματος 2 του διατάγματος ορίζει τα ακόλουθα:

«Για τον υπολογισμό της συνολικής ονομαστικής θερμικής ισχύος εγκαταστάσεως, προκειμένου να αποφασιστεί κατά πόσον αυτή θα περιληφθεί στο κοινό σύστημα, αθροίζονται οι επιμέρους τιμές της ονομαστικής θερμικής ισχύος όλων των συμμετεχουσών σε αυτήν τεχνικών μονάδων – συμπεριλαμβανομένου του απαλλασσόμενου σύμφωνα με το άρθρο 15/B του νόμου περί του συστήματος εμπορίας εξοπλισμού, δηλαδή των μονάδων αποθεματικού και των εφεδρικών μονάδων– όπου η καύση καυσίμου γίνεται εντός της εγκαταστάσεως. Στις μονάδες αυτές – συμπεριλαμβανομένου του απαλλασσόμενου σύμφωνα με το άρθρο 15/B του νόμου περί του συστήματος εμπορίας εξοπλισμού– μπορεί να περιλαμβάνονται όλες οι μορφές λεβήτων, καυστήρων, στροβίλων, συσκευών θέρμανσης, κλιβάνων, αποτεφρωτήρων, φρυκτήρων, καμίνων, στεγνωτήρων, κινητήρων, κυψελών καυσίμου, μονάδων καύσης χημικής ανακύκλωσης, χοανών φλόγας και θερμικών ή καταλυτικών μονάδων μετάκαυσης. Για τους σκοπούς του υπολογισμού αυτού δεν λαμβάνονται υπόψη οι μονάδες με ονομαστική θερμική ισχύ κάτω των 3 MW και οι μονάδες που χρησιμοποιούν αποκλειστικά βιομάζα. Στις “μονάδες που χρησιμοποιούν αποκλειστικά βιομάζα” περιλαμβάνονται και αυτές που χρησιμοποιούν στερεά καύσιμα μόνο κατά την έναρξη λειτουργίας ή την παύση λειτουργίας της μονάδας.»

- 16 Το άρθρο 2, σημείο 7, της a 140 kWth és annál nagyobb, de 50 MWth-nál kisebb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről szóló 53/2017. (X. 18.) FM rendelet (αποφάσεως 53 του Υπουργού Γεωργίας, της 18ης Οκτωβρίου 2018, σχετικά με τις συνθήκες λειτουργίας και τις οριακές τιμές εκπομπής των εγκαταστάσεων καύσεως συνολικής ονομαστικής θερμικής ισχύος ίσης ή μεγαλύτερης των 140 kW, αλλά κατώτερης των 50 MW) [*Magyar Közlöny* 2017/169. (X.18.)] έχει ως εξής:

«Η ονομαστική θερμική ισχύς είναι η θερμογόνος δύναμη, εκφραζόμενη σε κιλοβάτ (kW) ή σε μεγαβάτ (MW), του παρεχόμενου ανά μονάδα χρόνου καυσίμου στη συγκεκριμένη εγκατάσταση καύσεως που απαιτείται προκειμένου η τελευταία να λειτουργεί στην ονομαστική ισχύ που καθορίζεται με διοικητική απόφαση.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 17 Στο πλαίσιο παραγωγής ελαστικών, η Apollo Tyres χρησιμοποιεί τρεις ατμολέβητες.
- 18 Ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος των κατασκευαστών των εν λόγω ατμολεβήτων πιστοποίησε ότι η μέγιστη ισχύς καύσεως αυτών είχε διαμορφωθεί μέσω λογισμικού στις τιμές των 8,991 MW, 8,791 MW και 8,962 MW. Επιπλέον, προκειμένου να παραμένει η θερμική ισχύς των λεβήτων κάτω των 20 MW, ένας από τους λέβητες παραμένει πάντοτε εκτός λειτουργίας, με αποτέλεσμα η μέγιστη ισχύς που μπορεί να επιτευχθεί από την εγκατάσταση να ανέρχεται σε 17,953 MW (8,991 MW + 8,962 MW). Η διαπίστωση αυτή τεκμηριώνεται από το σύστημα καταγραφής της κατανάλωσης αερίου καθώς και από τις ημερήσιες εγγραφές που αφορούν τους λέβητες και τα έγγραφα που πιστοποιούν την κατανάλωση αερίου. Η άδεια εκμεταλλεύσεως της Apollo Tyres, που έχει επικαιροποιηθεί για την προστασία της ποιότητας του αέρα, ορίζει επίσης ότι μπορούν να τεθούν σε λειτουργία ταυτόχρονα δύο λέβητες κατ' ανώτατο όριο, με μέγιστη συνολική θερμική ισχύ 17,953 MW.

- 19 Ο υπουργός Καινοτομίας επέβαλε, στις 20 Μαρτίου 2020, πρόστιμο ύψους 29 000 000 ουγγρικών φιορινιών (HUF) (περίπου 81 200 ευρώ) στην Apollo Tyres για εκπομπή αερίων θερμοκηπίου χωρίς άδεια, για τον λόγο ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η εν λόγω εταιρία, δεδομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος των τριών λεβήτων που συγκροτούν την εγκατάστασή της, η εγκατάσταση αυτή έχει συνολική ονομαστική θερμική ισχύ άνω των 20 MW, χωρίς να απαιτείται να ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που έχουν τεθεί ως προς την ονομαστική ισχύ των λεβήτων.
- 20 Η Apollo Tyres αμφισβητεί τη νομιμότητα της απόφασεως αυτής ενώπιον του Εόνάροσι Τόνρνευσζέκ (δικαστηρίου Βουδαπέστης-Πρωτευούσης).
- 21 Το δικαστήριο αυτό διερωτάται αν ασκεί επιρροή, προκειμένου να κριθεί αν μια εγκατάσταση πρέπει να περιληφθεί στο ΣΕΔΕ της Ένωσης, το κατά πόσον τεχνική μονάδα ανήκουσα την εν λόγω εγκατάσταση επιδρά άμεσα στις εκπομπές. Με άλλα λόγια, πρόκειται για το ζήτημα αν, σε αυτή την τεχνική μονάδα, πρέπει να διεξάγεται δραστηριότητα που συνεπάγεται την καύση καυσίμων ή δραστηριότητα άμεσα σχετιζόμενη ή άμεσα συνδεδεμένη τεχνικώς με μια τέτοια δραστηριότητα.
- 22 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Εόνάροσι Τόνρνευσζέκ (δικαστήριο Βουδαπέστης-Πρωτευούσης) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει η οδηγία 2003/87, και ειδικότερα το σημείο 3 του παραρτήματος I, την έννοια ότι, προκειμένου να κριθεί αν περιλαμβάνεται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης (ΣΕΔΕ) η [καύση καυσίμων] που πραγματοποιείται σε μια εγκατάσταση, ασκεί επιρροή επί [του υπολογισμού] της συνολικής ονομαστικής θερμικής ισχύος της εγκαταστάσεως το αποδεδειγμένο γεγονός ότι ο εξοπλισμός που αποτελεί μέρος της εγκαταστάσεως αυτής λειτουργεί υπό περιορισμούς;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 23 Με το υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το παράρτημα I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87 έχει την έννοια ότι η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς μιας εγκαταστάσεως πρέπει να υπολογίζεται λαμβανομένων υπόψη των περιορισμών που έχει θέσει ο φορέας εκμεταλλεύσεως της στη μέγιστη θερμική ισχύ της εγκαταστάσεως.
- 24 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι σκοπός της οδηγίας 2003/87 είναι η θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής το οποίο αποσκοπεί στη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην ατμόσφαιρα σε τέτοιο επίπεδο ώστε να εμποδίζεται κάθε επικίνδυνη ανθρωπογενής διατάραξη του κλιματικού συστήματος και του οποίου ο τελικός σκοπός είναι η προστασία του περιβάλλοντος (απόφαση της 11ης Νοεμβρίου 2021, Energieversorgungscenter Dresden-Wilschdorf, C-938/19, EU:C:2021:908, σκέψη 67 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 25 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/87 προβλέπει ότι το πεδίο εφαρμογής της καλύπτει τις εκπομπές που προέρχονται από τις διαλαμβανόμενες στο παράρτημα I δραστηριότητες καθώς και τα αέρια θερμοκηπίου που απαριθμούνται στο παράρτημα II, στα οποία περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το διοξείδιο του άνθρακα (απόφαση της 28ης Ιουλίου 2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, σκέψη 28).

- 26 Σύμφωνα με το άρθρο 3, στοιχείο ε', της οδηγίας αυτής, ως «εγκατάσταση» ορίζεται η σταθερή τεχνική μονάδα όπου διεξάγονται μία ή περισσότερες δραστηριότητες απαριθμούμενες στο παράρτημα I και οποιεσδήποτε άλλες δραστηριότητες άμεσα σχετιζόμενες με αυτές, οι οποίες συνδέονται, τεχνικώς, με τις διεξαγόμενες δραστηριότητες στον συγκεκριμένο τόπο και θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις στις εκπομπές και τη ρύπανση.
- 27 Μεταξύ των δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα I της οδηγίας περιλαμβάνεται η καύση καυσίμων σε εγκαταστάσεις με συνολική ονομαστική θερμική ισχύ άνω των 20 MW, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων αποτεφρώσεως επικίνδυνων ή αστικών αποβλήτων (απόφαση της 28ης Ιουλίου 2016, Vattenfall Europe Generation, C-457/15, EU:C:2016:613, σκέψη 35).
- 28 Το σημείο 3 του εν λόγω παραρτήματος I θεσπίζει κανόνα αθροιστικού υπολογισμού ο οποίος διευκρινίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες πρέπει να εκτιμάται αν η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς της εγκαταστάσεως υπερβαίνει τα 20 MW (πρβλ. απόφαση της 29ης Απριλίου 2021, Granarolo, C-617/19, EU:C:2021:338, σκέψη 59).
- 29 Βάσει του εν λόγω κανόνα αθροιστικού υπολογισμού, η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς μιας εγκαταστάσεως υπολογίζεται κατόπιν άθροισης των επιμέρους τιμών της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε τεχνικής μονάδας που περιλαμβάνεται σε αυτή, στις οποίες πραγματοποιείται καύση καυσίμων, πλην των μονάδων με ονομαστική θερμική ισχύ χαμηλότερη των 3 MW και των μονάδων που χρησιμοποιούν αποκλειστικώς βιομάζα.
- 30 Εν προκειμένω, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη εγκατάσταση, της οποίας η δραστηριότητα συνίσταται στην καύση καυσίμων που παράγουν αέρια θερμοκηπίου, συγκροτείται από τρεις λέβητες. Μολονότι η μέγιστη θερμική ισχύς καθενός από αυτούς υπερβαίνει τα 12 MW, καθίσταται εντούτοις δυνατός ο περιορισμός της αντίστοιχης θερμικής ισχύος τους σε 8,991 MW, σε 8,791 MW και σε 8,962 MW, μέσω χρήσεως συγκεκριμένου λογισμικού. Επιπλέον, βάσει μηχανισμού τον οποίον έχει θέσει σε λειτουργία ο φορέας εκμεταλλεύσεως των λεβήτων αυτών, μόνο δύο από τους εν λόγω τρεις λέβητες μπορούν να βρίσκονται ταυτοχρόνως σε λειτουργία.
- 31 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο ερώτημα που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο, επισημαίνεται, κατά πρώτον, ότι ο κανόνας του αθροιστικού υπολογισμού που θεσπίζεται στο παράρτημα I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87 έχει την έννοια ότι επιβάλλει, κατ' αρχήν, να αθροίζονται οι επιμέρους τιμές της μέγιστης θερμικής ισχύος όλων των τεχνικών μονάδων που ανήκουν στην οικεία εγκατάσταση, ακόμη και όταν αυτές λειτουργούν χωρίς να αναπτύσσουν την πλήρη ικανότητά τους.
- 32 Πράγματι, πρώτον, η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη προς τον σκοπό της οδηγίας 2003/87, ο οποίος συνίσταται, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτής, στην προώθηση της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τρόπο αποδοτικό από πλευράς κόστους και οικονομικώς αποτελεσματικό (απόφαση της 20ής Ιουνίου 2019, ExxonMobil Production Deutschland, C-682/17, EU:C:2019:518, σκέψη 55 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 33 Επομένως, αφενός, η συνεκτίμηση της μέγιστης θερμικής ισχύος των τεχνικών μονάδων της οικείας εγκαταστάσεως, κατά τον υπολογισμό της συνολικής ονομαστικής θερμικής ισχύος της εγκαταστάσεως αυτής, καθιστά δυνατή την υπαγωγή περισσότερων εγκαταστάσεων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου στις υποχρεώσεις που επιβάλλει η συγκεκριμένη οδηγία προκειμένου να προστατευθεί το περιβάλλον.

- 34 Αφετέρου, μια τέτοια συνεκτίμηση παρέχει τη δυνατότητα τόσο στην εθνική αρχή που είναι αρμόδια για την κατανομή των δικαιωμάτων (στο εξής: αρμόδια εθνική αρχή) όσο και στους φορείς εκμεταλλεύσεως να προσδιορίζουν κατά τρόπο σταθερό τις εγκαταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας.
- 35 Ο έλεγχος της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν, βάσει της οδηγίας 2003/87, οι φορείς εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων που υπόκεινται στο ΣΕΔΕ της Ένωσης και, ειδικά, προς την προβλεπόμενη στο άρθρο 4 υποχρέωση να είναι κάτοχοι άδειας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, προς την προβλεπόμενη στο άρθρο 14, παράγραφος 3, υποχρέωση να παρακολουθούν και να δηλώνουν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που προκαλούν οι δραστηριότητές τους και προς την προβλεπόμενη στο άρθρο 12, παράγραφος 3, υποχρέωση να παραδίδουν, κατ' αρχήν, αριθμό δικαιωμάτων αντίστοιχο προς τις συνολικές εκπομπές των εγκαταστάσεών τους θα καθίστατο εξαιρετικά δυσχερής για την αρμόδια εθνική αρχή αν μια εγκατάσταση μπορούσε άλλοτε να περιλαμβάνεται και άλλοτε να μην περιλαμβάνεται στο ΣΕΔΕ αναλόγως πρόσκαιρων απλώς μεταβολών του μεγέθους της δραστηριότητάς της καύσεως καυσίμων.
- 36 Επιπλέον, η λήψη υπόψη της μέγιστης θερμικής ισχύος των τεχνικών μονάδων που συγκροτούν μια εγκατάσταση καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της προβλεψιμότητας των περιορισμών που βαρύνουν τους φορείς εκμεταλλεύσεως εγκαταστάσεων που υπόκεινται στο ΣΕΔΕ της Ένωσης και, ως εκ τούτου, μπορεί επίσης να συμβάλει στην τήρηση της αρχής της ασφάλειας δικαίου, η οποία επιτάσσει η κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης να παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να γνωρίζουν σαφώς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και να λαμβάνουν κατά συνέπεια τα μέτρα τους (πρβλ. απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2021, Aurubis, C-271/20, EU:C:2021:959, σκέψη 69 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 37 Δεύτερον, μια τέτοια ερμηνεία επιρρωννύεται από το άρθρο 27α, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/87. Βάσει της διατάξεως αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από το ΣΕΔΕ της Ένωσης τις μονάδες αποθεματικού ή τις εφεδρικές μονάδες εφόσον, μεταξύ άλλων, αυτές δεν λειτούργησαν περισσότερο από 300 ώρες ανά έτος για κάθε ένα από τα τρία έτη που προηγούνται της γνωστοποίησης, από το οικείο κράτος μέλος, των εν λόγω μονάδων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συνεπώς, το γεγονός και μόνον ότι μια τεχνική μονάδα εγκαταστάσεως δεν λειτουργεί, κατά τη διάρκεια ορισμένου χρονικού διαστήματος, δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη προκειμένου να προσδιοριστεί αν η εγκατάσταση της οποίας αποτελεί μέρος υπάγεται στο ΣΕΔΕ της Ένωσης.
- 38 Επιπλέον, το έγγραφο κατευθυντηρίων οδηγιών της Επιτροπής, της 18ης Μαρτίου 2010, σχετικά με την ερμηνεία του παραρτήματος I της οδηγίας 2003/87 (Guidance on Interpretation of Annex I of the EU ETS Directive), το οποίο, μολονότι δεν είναι δεσμευτικό, μπορεί εντούτοις να χρησιμεύσει προς αποσαφήνιση της γενικής οικονομίας της οδηγίας (πρβλ. απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2018, INEOS, C-58/17, EU:C:2018:19, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), διευκρινίζει, στο σημείο του 3.3.1, ότι η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς προσδιορίζεται συνήθως από τον κατασκευαστή και αναγράφεται επί του μηχανήματος με τη συγκατάθεση ελεγκτικής αρχής.
- 39 Τρίτον, η ανάγκη να λαμβάνεται υπόψη, κατά τον υπολογισμό της συνολικής ονομαστικής θερμικής ισχύος μιας εγκαταστάσεως, η μέγιστη θερμική ισχύς των τεχνικών μονάδων που τη συγκροτούν επιβεβαιώνεται και από το γεγονός ότι πλείονες γλωσσικές αποδόσεις του παραρτήματος I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87, μεταξύ άλλων οι αποδόσεις στην ισπανική, την ελληνική, την ιταλική, την ουγγρική, την ολλανδική ή την πορτογαλική γλώσσα, κάνουν ρητώς

λόγο για τη συνολική «ονομαστική» θερμική ισχύ της εγκαταστάσεως, η οποία προκύπτει κατόπιν αθροίσεως των «ονομαστικών» θερμικών ισχύων των συμμετεχουσών σε αυτή τεχνικών μονάδων [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 22ας Ιουνίου 2021, Latvijas Republikas Saeima (Βαθμοί ποινής), C-439/19, EU:C:2021:504, σκέψη 79].

- 40 Όταν όμως χρησιμοποιείται, όπως εν προκειμένω, σε τεχνικό και ενεργειακό πλαίσιο, το επίθετο «ονομαστικός» παραπέμπει, υπό τη συνήθη έννοιά του, σε χαρακτηριστικό ή σε επίδοση που έχει δηλώσει ο κατασκευαστής ενός μηχανήματος ή μιας εγκαταστάσεως ή ακόμη στη μέγιστη διαρκή ισχύ που επιτυγχάνεται υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας κατά τον χρόνο παραλαβής του μηχανήματος ή της εγκαταστάσεως, ανεξαρτήτως του αν το εν λόγω μηχάνημα ή η εν λόγω εγκατάσταση μπορεί, ενδεχομένως, να λειτουργεί, κάποιες φορές, με ισχύ χαμηλότερη από την εν λόγω μέγιστη ισχύ.
- 41 Τούτου δοθέντος, κατά δεύτερον, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο ο περιορισμός της ισχύος ή η διακοπή λειτουργίας εγκαταστάσεως ή τεχνικής μονάδας την οποία περιλαμβάνει η εγκατάσταση αυτή να μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να ληφθεί υπόψη προκειμένου να προσδιοριστεί αν η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς της εγκαταστάσεως παραμένει ανώτερη των 20 MW.
- 42 Συναφώς, επιβάλλεται να επισημανθεί ότι, προκειμένου να διασφαλιστεί η ακρίβεια των δεδομένων και των περιστάσεων που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο του ΣΕΔΕ της Ένωσης, το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/87 επιβάλλει στους φορείς εκμεταλλεύσεως να ενημερώνουν τις αρμόδιες εθνικές αρχές για κάθε σημαντική επέκταση ή μείωση της παραγωγικής ικανότητας των εγκαταστάσεών τους, η οποία ενδέχεται να καθιστά αναγκαία την επικαιροποίηση της άδειας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαρτίου 2017, ArcelorMittal Rodange και Schifflange, C-321/15, EU:C:2017:179, σκέψεις 25 και 26). Επομένως, όταν η ίδια η παραγωγική ικανότητα μιας εγκαταστάσεως μειώνεται σε επίπεδο κάτω των 20 MW, ο εν λόγω φορέας εκμεταλλεύσεως πρέπει να μπορεί να προβάλλει ενώπιον της αρμόδιας εθνικής αρχής ότι η εγκατάστασή του δεν υπόκειται πλέον στην υποχρέωση κατοχής άδειας εκπομπών.
- 43 Εξάλλου, όταν επιβάλλονται μόνιμοι και δυνάμενοι να εξακριβωθούν περιορισμοί στη μέγιστη θερμική ισχύ μιας εγκαταστάσεως ή μιας από τις μονάδες της, θα ήταν αντίθετο προς τον σκοπό που επιδιώκει η οδηγία 2003/87, όπως αυτός εκτίθεται στη σκέψη 32 της παρούσας αποφάσεως, να μη λαμβάνονται υπόψη τέτοιοι περιορισμοί προκειμένου να προσδιοριστεί αν η εγκατάσταση αυτή εξακολουθεί να εμπίπτει στο ΣΕΔΕ της Ένωσης.
- 44 Το έγγραφο κατευθυντήριων οδηγιών που μνημονεύεται στη σκέψη 38 της παρούσας αποφάσεως διευκρινίζει εξάλλου, στο σημείο 4.3, ότι μπορούν να λαμβάνονται υπόψη νομικοί ή φυσικοί περιορισμοί που εμποδίζουν πράγματι την πλήρη χρήση της μέγιστης ισχύος καύσεως, εφόσον, αφενός, οι περιορισμοί αυτοί προσδιορίζονται με σαφήνεια από την αρμόδια εθνική αρχή με εκτελεστή πράξη και, αφετέρου, υπόκεινται σε τακτικό έλεγχο εκ μέρους της εν λόγω αρχής.
- 45 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων και λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, των μη δεσμευτικών κατευθυντήριων οδηγιών που παρέχει το ως άνω έγγραφο καθοδηγήσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, για τους σκοπούς του κανόνα του αθροιστικού υπολογισμού που προβλέπεται στο παράρτημα I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87, η μέγιστη θερμική ισχύς τεχνικής μονάδας ανήκουσας σε εγκατάσταση δεν πρέπει να λαμβάνεται ολόκληρη υπόψη όταν, αφενός, η εν λόγω ικανότητα απόδοσης έχει μειωθεί, από τον φορέα εκμεταλλεύσεώς της, κατά τρόπο μόνιμο, ήτοι κατά τρόπο που δεν μπορεί να αντιστραφεί η μείωση αυτή χωρίς μείζονα τεχνική παρέμβαση ή

χωρίς τη συγκατάθεση της αρμόδιας εθνικής αρχής, και, αφετέρου, τόσο η μείωση αυτή όσο και ο μόνιμος χαρακτήρας της μπορούν να εξακριβωθούν πράγματι από την εν λόγω αρχή. Στον φορέα εκμεταλλεύσεως εναπόκειται να προσκομίσει στην ως άνω αρχή τα αναγκαία συναφώς αποδεικτικά στοιχεία.

- 46 Εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως, η παύση λειτουργίας μιας τεχνικής μονάδας που αποτελεί μέρος μιας εγκατάστασης συνεπάγεται ότι δεν πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τους σκοπούς του εν λόγω κανόνα αθροιστικού υπολογισμού η μέγιστη θερμική ισχύς της ως άνω μονάδας.
- 47 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στο υποβληθέν από το αιτούν δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το παράρτημα I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87 έχει την έννοια ότι η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς μιας εγκαταστάσεως πρέπει να υπολογίζεται βάσει αθροίσεως των τιμών της μέγιστης θερμικής ισχύος των τεχνικών μονάδων που τη συγκροτούν, εκτός αν οι περιορισμοί που έχει θέσει ο φορέας εκμεταλλεύσεως στην εν λόγω μέγιστη θερμική ισχύ είναι μόνιμοι και η ύπαρξη των περιορισμών αυτών, όπως και ο μόνιμος χαρακτήρας τους, μπορούν πράγματι να εξακριβωθούν από την εθνική αρχή που είναι αρμόδια για την κατανομή των δικαιωμάτων.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφαινεται:

Το παράρτημα I, σημείο 3, της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου εντός της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/410 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2018, έχει την έννοια ότι η συνολική ονομαστική θερμική ισχύς μιας εγκαταστάσεως πρέπει να υπολογίζεται βάσει αθροίσεως των τιμών της μέγιστης θερμικής ισχύος των τεχνικών μονάδων που τη συγκροτούν, εκτός αν οι περιορισμοί που έχει θέσει ο φορέας εκμεταλλεύσεως στην εν λόγω μέγιστη θερμική ισχύ είναι μόνιμοι και η ύπαρξη των περιορισμών αυτών, όπως και ο μόνιμος χαρακτήρας τους, μπορούν πράγματι να εξακριβωθούν από την εθνική αρχή που είναι αρμόδια για την κατανομή των δικαιωμάτων.

(υπογραφές)